

Caracterizarea în antiteză - “Pașa Hassan”

Creația literară a lui George Coșbuc se confruntă cu viața întregului popor, deoarece poetul a abordat o diversitate de teme cu largă arie de cuprindere, între care se află și cele referitoare la trecutul de luptă al poporului, oglindit în poezii.

Balada cultă “Pașa Hassan” evocă unul dintre momentele importante ale istoriei noastre naționale, și anume lupta de la Călugăreni din august 1595, când românii conduși de Mihai Viteazul obțin o strălucită victorie împotriva turcilor copleșitori.

Deși, balada poartă ca titlu numele lui Hassan, personajul principal este Mihai Viteazul, care înfățișat în toate momentele acțiunii și de a cărui prezență luăm cunoștință încă de la începutul baladei.

Dacă pașa Hassan, conducătorul oștirii otomane, este înfățișat, la început static, departe de câmpul de luptă, ceea ce îi prefigurează lașitatea, trăsătura sa dominantă, Mihai Viteazul, domnitorul Țării Românești și conducătorul armatei române, se află pretutindeni. Bun organizator și strateg, călăuzit de patriotism și caracterizat de spirit de sacrificiu, se află în fruntea armatei, fiind exemplu pentru ostașii săi.

Hassan este incapabil de a acționa și de a conduce singur oștile, de aceea o face prin intermediul lui Mihnea, căruia îi “trimite-o poruncă”. În schimb, viteaz, cum îi spune și numerele, vijelios, impetuos și întreprinzător, vodă “face cărare prin mulțimea păgână”.

În timpul luptei, pașa se manifestă prin uimire, vizibilă, ușor pe chipul său, nu știe dacă ceea ce vede este un vis sau realitate, pe când, Mihai se dovedește dârz, energic și curajos.

Când este provocat la luptă, Hassan este cuprins de teamă, de groază, deoarece știe că Mihai este înverșunat împotriva celor ce i-au călcat țara și că mobilul acțiunilor sale este dorința de libertate a neamului, subordonată unui profund sentiment patriot.

Asumându-și responsabilitatea unei confruntări directe, voievodul român dovedește mândrie, demnitate și spirit de sacrificiu, în timp ce pașa este disperat, îngrozit și găsește ca ultimă și unică soluție să fugă.

Prin înfățișarea lui, prin întregul comportament și prin gesturile sale, disperate, necontrolate, pașa devine ridicol, deoarece spaima, disperarea și lașitatea de care dă dovadă nu sunt justificate pentru un cuceritor de mărime.

Spre deosebire de Hassan, desfigurat de groază, Mihai Viteazul impresionează prin măreția trupului, asprimea vorbirii și cutezanța faptei și neînfricarea.

Mihai este văzut atfel de ochii îngroziți de spaimă ai pașei, asemenea unui uriaș care domină

câmpul de luptă și care leagă spaima în dușmani.

De remarcat este și faptul că multe dintre trăsăturile lui Mihai Viteazul sunt prezentate prin prisma adversarului său, a lui Hassan, aceasta fiind încă o dovadă a măiestriei cu care Coșbuc își creionează personajele.